

Psykologian ja yhteiskuntatieteiden kandidaatin ja maisterin tutkintoja koskevat yleiset määräykset

Tutkintoasetuksissa määrätään tutkintojen sisältöä, järjestelyä ja suorittamista koskevat valtakunnalliset yleisperiaatteet. Yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan tutkintoja säätelevät eri alojen yhteinen tutkintoasetus (794/ 2004), joka astui voimaan 1.8.2005, sekä asetus yhteiskuntatieteellisistä tutkinnoista (245/94) ja asetus psykologian tutkinnoista (318/96). Vuonna 2004 ja sitä aikaisemmin opintonsa aloittaneet opiskelijat voivat tutkintoasetuksen mukaan suorittaa loppuun nykyisen tutkintonsa 31.7.2008 mennessä tai he voivat siirtyä uuteen tutkintojärjestelmään. Yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan tutkintovaatimukset mitoitetaan siirtymävaiheessa sekä opintoviikkoina että opintopisteinä.

Lisäksi tutkintojen suorittamisesta säädetään yliopiston hallituksen hyväksymässä **Tampereen yliopiston yleisessä tutkintosäännössä** ja **opintojen arviointisäännössä** sekä tiedekunta-kohtaisissa yleisissä määräyksissä, jotka tiedekuntaneuvosto on hyväksynyt. Asetukset ja yleinen tutkintosääntö ovat nähtävänä www.sivuilla, laitoksilla ja tiedekunnan kansliassa. Yleiset määräykset on esitetty seuraavassa.

Vaadittavat opintosuoritukset

Psykologian kandidaatin ja maisterin ja yhteiskuntatieteiden kandidaatin ja maisterin tutkintojen suorittamiseksi vaaditaan seuraavat opintosuoritukset siten kuin opetussuunnitelmissa tarkemmin määrätään:

Asetuksen 794/2004 mukaista tutkintoa suorittavat

Psykologian kandidaatin tutkinto 180 op

Orientoivat opinnot ja HOPS	2 op
Yhteiset opinnot	25 op
Kieli- ja viestintäopinnot	14 op
Pääaine, perus- ja aineopinnot	85 op
johon sisältyy tutkielma ja sitä tukevat opinnot	10 op
Sivuaineet ja muut opinnot	54 op
josta yhtä oppiainetta vähintään 35 op	
Yhteensä	180 op

Psykologian maisterin tutkinto 150 op

Psykologian syventävät opinnot	110 op
johon sisältyvät pro gradu –tutkielma 40 op ja psykologian ammattikäytännön opinnot 45 op	
Psykologiharjoittelu	30 op
Muut opinnot	10 op
Yhteensä	150 op

Yhteiskuntatieteiden kandidaatin tutkinto 180 op

Orientoivat opinnot ja HOPS	2 op
Yhteiset opinnot	25 op
Kieli- ja viestintäopinnot	14 op
Pääaine, perus- ja aineopinnot	70 op tai 85 op
johon sisältyy tutkielma ja sitä tukevat opinnot 10 op	
Sivuaineet ja muut opinnot	69 op tai 54 op
josta yhtä oppiainetta vähintään 35 op	
Yhteensä	180 op

Yhteiskuntatieteiden maisterin tutkinto 120 op

Pääaineen syventävät opinnot	120 op
johon sisältyy pro gradu -tutkielma 40 op	
Yhteensä	120 op

Asetuksen 318/96 mukaista tutkintoa suorittavat

Psykologian kandidaatin tutkinto

Yleisopinnot (ennen v. 2004 aloittaneet)	
/yhteiset opinnot (v. 2004 aloittaneet)	10 ov
Kieliopinnot	9 ov
Psykologian opinnot	41 ov
–aineopinnot, joihin sisältyy tutkielma ja kypsyysnäyte	
Sivuaineopinnot ja muut opinnot	60 ov
joista yhtä oppiainetta vähintään 25 ov	
Yhteensä	120 ov

Psykologian maisterin tutkinto

Kandidaatin tutkinnon (tai vastaavat opinnot ilman tutkielmaa) lisäksi psykologian syventävät opinnot	60 ov
joihin sisältyy pro gradu –tutkielma 20 ov ja harjoittelu	
Yhteensä	180 ov

Asetuksen 245/94 mukaista tutkintoa suorittavat

Yhteiskuntatieteiden kandidaatin tutkinto

Yleisopinnot (ennen v. 2004 aloittaneet)	
/yhteiset opinnot (v. 2004 aloittaneet)	10 ov
Kieliopinnot	9 ov
Pääaine, aineopinnot	40-45 ov
johon sisältyy tutkielma ja kypsyysnäyte	
Sivuaineet ja muut opinnot	56-61 ov
josta yhtä oppiainetta vähintään 25 ov	
Yhteensä	120 ov

Yhteiskuntatieteiden maisterin tutkinto

Kandidaatin tutkinnon (tai vastaavat opinnot ilman tutkielmaa) lisäksi pääaine, syventävät opinnot	40 ov
johon sisältyy pro gradu -tutkielma	20 ov
Yhteensä	160 ov

Henkilökohtainen opintosuunnitelma (HOPS)

Asetuksen 794/2004 mukaista tutkintoa suorittavat, syksyllä 2005 tai myöhemmin aloittaneet

Opiskelija laatii ensimmäisen opiskeluvuotensa aikana henkilökohtaisen opintosuunnitelman, jonka yhteydessä varmistetaan muun muassa tutkinnon rakenne ja aineyhdistelmä. Henkilökohtainen opintosuunnitelma on ennen kaikkea opiskelijan oma opintojen suunnittelun apuväline, jonka laatimiseen hän saa ohjausta omalta pääainelaitokseltaan sekä tiedekunnan opintoneuvonnasta.

Tutkintorakenteen hyväksyttäminen

Asetuksen 254/94 tai 318/96 mukaista tutkintoa suorittavat, ennen syksyä 2005 aloittaneet

Tutkinnon rakenne ja aineyhdistelmä esitetään dekaanin hyväksyttäväksi ennen pääaineen syventävien opintojen aloittamista. Anomus laaditaan tiedekunnan kansliasta saatavalle lomakkeelle.

Pääaineen vaihtaminen

Ks. yliopiston valintaopas.

Tutkintorakenteesta poikkeaminen

Dekaani voi perustellusta syystä myöntää opiskelijalle luvan poiketa tiedekunnan hyväksymästä tutkintorakenteesta. Hakemus toimitetaan tiedekunnan kansliaan, hakemuksen jättämiselle ei ole määräaika.

Opintasuoritusten hyväksilukeminen

Kotimaisessa tai ulkomaisessa korkeakoulussa tai muussa oppilaitoksessa suoritettujen opintojen hyväksilukemisesta päättää dekaani tai opintojaksosta vastaava opettaja tiedekuntaneuvoston hyväksymien perusteiden mukaisesti. Ohjeita opintosuoritusten hyväksilukemiseksi: ks. yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan www-sivut <http://www.uta.fi/tiedekunnat/yht/opiskelu.html>

Opintosuoritusten käyttäminen kahteen korkeakoulututkintoon

Kieliopinnoista, yleisopinnoista ja yhteisistä opinnoista voidaan myöhemmin suoritettavaan toiseen tutkintoon sisällyttää ne opinnot, jotka ovat samat molemmissa tutkinnoissa. Lisäksi asetusten 245/94 ja 318/96 mukaan opiskeleville voidaan lukea hyväksi yhden oppiaineen opintoja edellyttäen, että tässä oppiaineessa suoritetaan vähintään 20 opintoviikon laajuiset lisäopinnot. Samaa menettelyä voidaan erityisestä syystä soveltaa asetuksen 794/2004 mukaisiin tutkintoihin pääaineen osalta.

Opintosuoritusten täydentäminen

Mikäli pääaineeseen hyväksytty opiskelija on suorittanut aikaisemmin saman oppiaineen opintoja sivuaineopiskelijoille tarkoitettujen suppeampien vaatimusten mukaisesti, hänen tulee täydentää opintonsa pääaineopiskelijoiden vaatimuksia vastaaviksi siten kuin pääaineen opetussuunnitelmassa vaaditaan.

Opintosuoritusten vanheneminen

Tutkintoa varten suoritettujen opintokokonaisuudet, yhteisten opintojen ja yleisopintojen opintojaksot, kypsyysnäyte ja kielitaidosta saadut merkinnät eivät vanhene tutkinnon suorittamisen aikana ja ne lasketaan alkuperäisen laajuisina hyväksi tutkintoon.

Mikäli opetussuunnitelma on olennaisesti muuttunut, tulee opiskelijan ennen keskeneräisen opintokokonaisuuden loppuun suorittamista neuvotella tästä opintokokonaisuudesta vastaavan opettajan kanssa.

Opintosuoritusten kirjaaminen

Hyväksytty opintosuoritus tallennetaan opintosuoritusrekisteriin yliopiston opintojen arviointisäännön mukaisesti. Opintosuoritusrekisteriin kirjataan aikaisemmillä opinnoilla korvatut tai erillisellä päätöksellä tutkintoon sisällytetyt opinnot. Myös tutkintotodistusta varten annetut kokonaismerkinnät tallennetaan opintosuoritusrekisteriin.

Opintosuoritusten arvosteleminen

Opintosuoritusten arvostelussa käytetään asteikkoa hyväksytty tai hylätty. Hyväksytty opintosuoritus voidaan arvioida viisiportaisella asteikolla 1-5: 1=välttävä (VT), 2=tydyttävä (TT), 3=hyvä (HT), 4=kiitettävä (KT), 5=erinomainen (ET).

Kuulusteluja koskevat määräykset

Kuulusteluissa noudatetaan yliopiston **opintojen arviointisääntöä**.

Jonolaki

Mikäli harjoituksiin, seminaareihin tms. ryhmäopetukseen osallistuvien opiskelijoiden määrää on tarpeen rajoittaa, hyväksytään tällaisten opetusryhmien koko ja lukumäärä opetussuunnitelmassa. Ryhmät mitoitetaan siten, että pääaineopiskelijoiden lisäksi otetaan huomioon myös sivuaineopiskelijoiden ja ylimääräisiksi opiskelijoiksi hyväksytyjen opiskelupaikkatarve.

Jos opetusryhmään ilmoittautuu määräraikana ko. kurssin pakolliset edeltävät opinnot suorittaneita opiskelijoita enemmän kuin hyväksytty paikkamäärä sallii, otetaan kurssille pääaineopiskelijoita vuosittaista sisäänottoa vastaava määrä ja loput paikat varataan Tampereen yliopistossa perustutkintoa suorittaville sivuaineopiskelijoille. Jatkotutkintoja suorittavat opiskelijat otetaan huomioon vain siinä tapauksessa, että ko. kurssi sisältyy opiskelijan hyväksytyyn

henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan. Kummankin ryhmän sisällä valinta tapahtuu opiskelijan pääaineen opintosuoritusten määrän perusteella. Psykologian osalta valinta koskee vain perustutkinto-opiskelijoita ja tapahtuu psykologian opintosuoritusten perusteella.

Mikäli opintosuoritusten määrä on sama, ratkaistaan valinta kaikkien opintosuoritusten kokonaismäärän perusteella. Epäselvissä tapauksissa asian ratkaisee laitoksen johtaja. Erityisistä syistä laitoksen johtaja voi myöntää poikkeuksia jonolain määräyksiin.

Kandidaatin tutkielma

Kandidaatin tutkintoa varten on suoritettava pääaineessa kandidaatin tutkielma siten kuin opetussuunnitelmassa määritellään. Hyväksytyt tutkielma arvostellaan viisiportaisella asteikolla 1-5. Kandidaatin tutkielmaan liittyy kypsyysnäyte.

Kypsyysnäyte

Opiskelijan on kirjoitettava tutkielmaansa liittyvä kypsyysnäyte, joka osoittaa perehtyneisyyttä tutkielman aihepiiriin sekä suomen tai ruotsin kielen taitoa.

Asetuksen 794/2004 mukaisesti opiskelevat (lukuun ottamatta tiedotusopin pääaineopiskelijoita)

suorittavat kypsyysnäytteen kandidaatin tutkielman laatimisprosessin aikana. Kypsyysnäytteen asiasisällön tarkastuksen muodostaa pääsääntöisesti tutkielman laatimisprosessi kokonaisuudessaan. Kypsyysnäytteen suomen kielen tarkastaminen tapahtuu kandidaatin tutkielmaseminaarin yhteydessä tarkemmin ilmoitettavalla tavalla. Kokonaan suomen kielen osalta hylätty suoritus on kirjoitettava uudelleen ja tarkastutettava uudelleen suomen kielen opettajalla. Kypsyysnäyte tulee olla hyväksytty suomen kielen osalta ennen kuin koko kandidaatin tutkielman voi jättää tarkastettavaksi. Jos kandidaatin tutkielma laaditaan poikkeuksellisesti muuten kuin kandidaatin tutkielmaseminaarin tai muun vastaavan opetuksen yhteydessä, voidaan opiskelijalta edellyttää erillisen kypsyysnäytteen kirjoittamista yleisenä tenttipäivänä.

Asetuksen 245/1994 tai 318/1996 mukaisesti opiskelevat (sekä tiedotusopin kaikki pääaineopiskelijat)

voivat suorittaa kypsyysnäytteen edellä esitetyllä tavalla tai kypsyysnäyte (kirjoituskoe) suoritetaan yleisinä tenttipäivinä. Tiedotusopin kaikki pääaineopiskelijat suorittavat kypsyysnäytteen kirjoituskokeena. Kokeeseen voi ilmoittautua sen jälkeen, kun tutkielma on jätetty laitoksen kansliaan tarkastusta varten. Kirjoituskokeeseen on ilmoittauduttava tenttikuorta käyttäen viimeistään kymmenen päivää ennen tenttitilaisuutta. Kirjoituskoe kestää neljä tuntia. Kypsyysnäytteenä laaditaan kirjoitus tutkielmaan liittyvästä aiheesta. Tutkielman tarkastaja antaa kaksi tai kolme tutkielman alaan liittyvää aihetta, joista opiskelija valitsee yhden. Aiheet antanut opettaja tarkastaa kypsyysnäytteen asiasisällön. Suomen kielen opettaja tarkastaa kirjoituksen kieliasun. Kypsyysnäytteen kirjoittamista koskevat ohjeet saa laitoksen kansliasta.

Kypsyysnäytettä ei kielen osalta edellytetä psykologian ja yhteiskuntatieteiden maisterin tutkinnon yhteydessä opiskelijalta, joka on suorittanut kandidaatin tutkinnon. Perehtyneisyys tutkielman aihepiiriin osoitetaan opetussuunnitelman mukaisesti.

Harjoitusaine

Harjoitusaineita voidaan kirjoittaa maisterin tutkinnon yhteydessä siten kuin opetussuunnitelmassa määrätään. Harjoitusaineen tarkoituksena on harjaannuttaa opiskelija tieteelliseen kirjoittamiseen sekä äidinkielen selkeään ja huolelliseen käyttöön. Aineen kirjoittaminen on osa tutkielman aihepiiriin perehtymistä. Harjoitusaine voidaan sisällyttää osaksi tutkielmaa.

Pro gradu -tutkielma

Syventäviin opintoihin sisältyvän tutkielman tulee osoittaa perehtyneisyyttä tutkielman aihepiiriin, tarvittavien tutkimusmenetelmien hallintaa ja valmiutta tieteelliseen esitystapaan ja kirjalliseen ilmaisuun.

Tutkielman laajuus on 40 op/20 opintoviikkoa.

Tutkielma voidaan laatia seuraavien vaihtoehtojen mukaisesti:

- Yhtenäinen tutkielma (monografia -tutkielma)
- Samaa ongelmakokonaisuutta käsittelevien kirjoitusten ja niistä laaditun selosteen muodostama kokonaisuus (artikkeli -tutkielma).

Tutkielmaksi voidaan hyväksyä myös aikaisemmin julkaistu tutkimus edellyttäen, että se vastaa tutkielmalle asetettavia vaatimuksia.

Jos tutkielma laaditaan ryhmätyönä, tulee jokaisen työhön osallistuvan opiskelijan itsenäisen osuuden olla eroteltavissa ryhmän muiden jäsenten työpanoksesta. Tutkielma arvioidaan kunkin opiskelijan osalta erikseen. Yhteistutkielma voidaan laatia kahden tai useamman oppiaineen alalta. Tällöin kunkin oppiaineen ja opiskelijan osalta määrätään tarkastajat erikseen.

Pro gradu –tutkielma luovutetaan sähköisessä muodossa tarkastusprosessia, kirjaston kokoelmaa ja arkistointia varten laitoksen ja kirjaston antamien ohjeiden mukaisesti. Jollei opiskelija ole suorittanut kypsyysnäytettä kandidaatin tutkielman yhteydessä, pro gradu –tutkielma tulee palauttaa viimeistään 10 päivää ennen aiotua kypsyysnäytekoetta. Ohjeita löytyy osoitteesta <http://www.uta.fi/laitokset/kirjasto/tutkielmat> ja laitoksen kotisivuilta. Tutkielmaan liitetään 1-2 sivun pituinen **tiivistelmä**, jonka tulee sisältää tiedot tutkimusongelmasta, aineistosta, käytetyistä tutkimusmenetelmistä ja tärkeimmistä tutkimustuloksista. Tiivistelmän laadintaohjeet saa laitoksen kansliasta.

Tutkielmasta antaa lausuntonsa vähintään kaksi laitoksen johtajan määräämää tarkastajaa, joista toisen tulee olla tohtorin tutkinnon suorittanut Tampereen yliopiston opettaja.

Pro gradu -tutkielman tarkastajien on toimitettava lausuntonsa ilman erityistä syytä kolmen viikon kuluessa kypsyyskokeeseen osallistumisesta. Ennen tutkielman arvostelua tarkastajien lausunto lähetetään opiskelijalle. Samalla hänelle varataan tilaisuus lausuntoa koskevan vastineen antamiseen. Mahdollinen vastine on toimitettava laitoksen kansliaan annettuun määräaikaan mennessä. Ellei opiskelija esitä vastinetta, laitosneuvosto tai laitoksen johtaja arvostelee tutkielman. Mahdollinen vastine käsitellään aina laitosneuvostossa. Tutkielman arvostelua koskevasta oikaisumenettelystä on säädetty ja määrätty erikseen.

Pro gradu –tutkielma arvioidaan asteikolla *approbatur*, *lubenter approbatur*, *non sine laude approbatur*, *cum laude approbatur*, *magna cum laude approbatur*, *eximia cum laude approbatur*, *laudatur*.

Sivuaineen tutkielma

Syventäviin opintoihin sisältyvälle sivuaineen tutkielmalle määrätään yksi tai kaksi tarkastajaa, joista toisen tulee olla tohtorin tutkinnon suorittanut Tampereen yliopiston opettaja. Tutkielman arvostelussa käytetään asteikkoa: tyydyttävä, hyvä, erinomainen. Sivuaineen tutkielmaan ei liity kirjallista kypsyysnäytettä. Muilta osin noudatetaan pro gradu -tutkielmaa koskevia määräyksiä.

Tutkielman arvostelun oikaisumenettely

Syventäviin opintoihin sisältyvän tutkielman arvosteluun tyytymätön opiskelija voi pyytää siihen kirjallisesti oikaisua laitosneuvostolta neljäntoista päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin opiskelijalla on ollut tilaisuus saada arvostelupäätös ja tarkastajien lausunnot tietoonsa. Oikaisupäätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta tiedekuntaneuvostolta 14 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut päätöksestä tiedon.

Tutkintotodistuksen hakeminen

Kun kaikki tutkintoon kuuluvat opinnot on suoritettu, opiskelija hakee tiedekunnalta todistusta tutkinnon suorittamisesta. Maisterin tutkinnon **pääaineessa** todistukseen merkitään opintojen laajuus ja arvostelu. Pääaineen kokonaismerkinnän antaa oppiaineen professori sen jälkeen kun kaikki opinnot pro gradu -tutkielma mukaan lukien on suoritettu.

Kandidaatin tutkinnon pääaineessa todistukseen merkitään perus- ja aineopintojen laajuus ja arvosana.

Sivuaineet merkitään todistukseen, mikäli oppiaineessa on suoritettu vähintään 15 opintopisteen tai 10 opintoviikon opinnot. Alle 15 opintopisteen tai 10 opintoviikon sivuaineet merkitään kohtaan "muita opintoja".

Opiskelijan on pyydettävä sivuaineistaan oppiaineen yhteismerkintä, josta ilmenee oppiaineessa suoritettujen opintojen laajuus ja arvostelu.

Lisätietoja: ks. yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan [www-sivut](http://www.sivut).

Yhteiskuntatieteiden ja psykologian maisterin arvot

Dekaani on myöntänyt maisterin arvon psykologian tai yhteiskuntatieteiden kandidaatin tutkinnon ennen 31.12.1992 suorittaneille, joille maisterin arvoa ei aikaisemmin ole myönnetty. Pyydetessä maisterin arvosta saa erillisen todistuksen.

Opetussuunnitelmien voimaantulo

Opetussuunnitelmat tulevat voimaan elokuun alusta lukien kuitenkin siten, että syyslukukauden aikana opiskelijat voivat osallistua kuulusteluihin edellisenä lukuvuonna voimassa olleen opetussuunnitelman mukaisesti.

Opetussuunnitelmatyöryhmät

Opetussuunnitelmat valmistellaan oppiaineen opettajien ja opiskelijoiden muodostamassa työryhmässä, jonka asettaa tiedekunta.

Työryhmän tehtävänä on

- opetussuunnitelman valmistelu ja koordinaatio laitosneuvostossa ja tiedekuntaneuvostossa tapahtuvaa päätöksentekoa varten;
- opetussuunnitelman jatkuva kehittäminen ja arviointi
- muut tiedekunnan ja laitoksen antamat suunnittelu-, valmistelu- ja arviointitehtävät.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännöt

Ennen 1.8.2005 psykologian tai yhteiskuntatieteiden maisterin tutkinnon aloittaneilla on oikeus siirtyä opiskelemaan uuden yliopistojen tutkinnoista annetun asetuksen (794/2004) mukaista tutkintoa tai he voivat suorittaa asetusten 318/96 ja 245/94 mukaisia tutkintoja 31.7.2008 asti.